

SYLABUS

Anatomia prawidłowa człowieka

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna: Wydział Profilaktyki i zdrowia	Rok akademicki 2024/2025		
Kierunek studiów: Kosmetologia	Rok studiów/ semestr Rok I; sem. 1 i 2		
Poziom kształcenia: Studia pierwszego stopnia Poziom kwalifikacji PRK: VI	Kod przedmiotu: K -kierunkowy / <u>P -podstawowy</u> / O-ogólny/ W- do wyboru/ OW- do ograniczonego wyboru		
Odniesienie do efektów uczenia się na poziomie 6 wskazanych w uniwersalnych charakterystykach poziomów PRK: P6U_W; P6U_U; P6U_K			
Forma studiów: niestacjonarne	Statut przedmiotu: Obowiązkowy		
Profil studiów: praktyczny	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się: Egzamin		
Dyscypliny: Nauki o zdrowiu/ Nauki medyczne	Liczba punktów ECTS: 5		
Koordynator przedmiotu:			
Prowadzący zajęcia:			
Wymagania wstępne: Przed przystąpieniem do realizacji przedmiotu student powinien posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu: obowiązującego programu biologii szkoły średniej z budowy ciała człowieka.			
Założenia i cele dla przedmiotu: W wyniku procesu uczenia się absolwent powinien w zaawansowanym stopniu opanować podstawowe mianownictwo anatomiczne, budowę i topografię struktur anatomicznych, jak i ich powiązania z funkcją.			
Efekty uczenia się dla przedmiotu			
Efekty w zakresie:	Odniesienie do efektów uczenia się na poziomie 6 charakterystyk drugiego stopnia PRK	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy- Student zna i rozumie:			

budowę poszczególnych narządów oraz układów narządów	P6S_WK P6S_WG	K_W01	kolokwium
topografię poszczególnych narządów oraz układów narządów		K_W02	

Umiejętności- Student potrafi:

korzystać ze zdobytych wiadomości anatomicznych oraz stosować je i łączyć z innymi w przyszłej pracy zawodowej.	P6S_UK P6S_UW P6S_UO	K_U01	Praca z kośćmi, szkieletem, fantomem; Praca ze stołem anatomicznym
wymienić, wskazać, rozpoznać, rozróżnić i opisać poszczególne narządy i układy narządów		K_U02	

Kompetencji społecznych- Student jest gotów do:

zwracania się do ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P6S_KK P6S_KR	K_K01	obserwacja pracy studenta;
---	------------------	-------	----------------------------

Bilans punktów ECTS

Szacowany nakład pracy

Forma	Liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
	Sem 1	Sem 2	Sem 1	Sem 2
Wykład	15	10	1	0,5
Ćwiczenia	15	10	1	0,5
Seminarium	-	-	-	-
Praca własna studenta	20	45	0,5	1,5
Łączny nakład pracy studenta	115		5	
Liczba godzin kontaktowych	50			
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	-		-	

Kryteria oceny

Kryteria oceny egzaminu	Ocena niedostateczna (2,0)- student nie osiągnął wymaganych efektów uczenia się; student powinien gruntownie powtórzyć całość materiału	poniżej 49,5%
	Ocena dostateczna (3,0)- student osiągnął efekty w stopniu dostatecznym; praca spełnia minimalne kryteria	49,6-61,7%
	Ocena dość dobra (3,5)- student osiągnął efekty w stopniu dość dobrym; praca zadowolająca, ale ze znaczącymi (istotnymi) brakami	61,8-73,4%
	Ocena dobra (4,0)- student osiągnął efekty w stopniu dobrym; praca dobra jednak z szeregiem zauważalnych błędów	73,5-85,2%
	Ocena ponad dobra (4,5)- student osiągnął efekty w stopniu ponad dobrym; praca powyżej przeciętnej nielicznymi błędami	85,3-97,1%
	Ocena bardzo dobra (5,0)- student osiągnął efekty w stopniu bardzo dobrym; praca wskazująca na opanowanie wymaganej wiedzy z dopuszczeniem jedynie drugorzędnych błędów	97,2-100%
Kryteria oceny pracy etapowej	Ocena niedostateczna (2,0)- student nie osiągnął wymaganych efektów uczenia się; student powinien gruntownie powtórzyć całość materiału	poniżej 49,5%
	Ocena dostateczna (3,0)- student osiągnął efekty w stopniu dostatecznym; praca spełnia minimalne kryteria	49,6-61,7%
	Ocena dość dobra (3,5)- student osiągnął efekty w stopniu dość dobrym; praca zadowolająca, ale ze znaczącymi (istotnymi) brakami	61,8-73,4%
	Ocena dobra (4,0)- student osiągnął efekty w stopniu dobrym; praca dobra jednak z szeregiem zauważalnych błędów	73,5-85,2%
	Ocena ponad dobra (4,5)- student osiągnął efekty w stopniu ponad dobrym; praca powyżej przeciętnej nielicznymi błędami	85,3-97,1%

	Ocena bardzo dobra (5,0)- student osiągnął efekty w stopniu bardzo dobrym; praca wskazująca na opanowanie wymaganej wiedzy z dopuszczeniem jedynie drugorzędnych błędów	97,2-100%
Literatura		
Literatura obowiązkowa	1. „Anatomia człowieka” – wydanie drugie E. Suder, Sz. Brużewicz – Wydawnictwo Medyczne – Górnicki, Wrocław 2021. 2. „Anatomia człowieka”- W. Woźniak – Edra Urban & Partner - Wrocław 2019 3. "Atlas Anatomii Człowieka" – J. Sobotta – Edra Urban & Partner – Wrocław 2019	
Literatura dodatkowa	1.„Ćwiczenia z anatomii”- Sobotta – Oliver Kretz – Wydawnictwo Urban & Partner – Wrocław, 2010	
Treści programowe		
L.P.	Treści programowe	Forma prowadzenia zajęć
Liczba godzin		
SEMESTR 1		
1	Wiadomości wstępne – zakres i podział anatomii, linie, osie, płaszczyzny, układy narządów. Rodzaje kości i ich budowa. Rodzaje połączeń kości, budowa stawu, rodzaje stawów.	Wykład
2	Wyznaczanie linii, osi, płaszczyzn ciała. Części ciała, okolice - głowy, szyi. Poznanie poszczególnych rodzajów kości, rodzajów połączeń. Rodzaje mięśni – podziały, przyczepy, funkcje. Rodzaje naczyń – budowa – podstawowe wiadomości. Rodzaje nerwów – budowa – podstawowe wiadomości.	Ćwiczenie
3	Budowa czaszki – kości mózgowcowej. Sklepienie, podstawa	Wykład
4	Praktyczne poznanie kości czaszki mózgowej. Identyfikacja elementów kostnych wyczuwalnych palpacyjnie na czaszce i przez skórę głowy.	Ćwiczenie
5	Budowa czaszki – kości trzewiowej. Oczodół, jama nosowa, zatoki przynosowe, dół skroniowy, podskroniowy, skrzydłowo-podniebienny. Połączenia kości czaszki	Wykład
6	Poznanie kości czaszki trzewiowej. Identyfikacja elementów kostnych wyczuwalnych palpacyjnie na czaszce i przez skórę głowy. Staw skroniowo-żuchwowy i inne połączenia w obrębie czaszki.	Ćwiczenie
7	Mięśnie głowy – podział, funkcje, przyczepy, cechy charakterystyczne.	Wykład
8	Lokalizacja i rozpoznanie poszczególnych mięśni głowy na fantomie. Obraz funkcji poszczególnych mięśni głowy.	Ćwiczenie
9	Tkanki miękkie głowy. Tętnica twarzowa – przebieg, odgałęzienia, połączenia. Ślinianki – przyuszna, podżuchwowa, podjęzykowa. Nerwy czaszkowe VII i V – zakres unerwienia, przebieg, punkty wyjścia na czaszce, odgałęzienia. Węzły chłonne głowy.	Wykład
10	Lokalizacja i przebieg tętnicy i żyły twarzowej oraz ślinianek. Miejsce wyjścia na czaszce poszczególnych nerwów czaszkowych – lokalizacja palpacyjna na twarzy. Lokalizacja węzłów chłonnych głowy.	Ćwiczenie
11	Mięśnie szyi – powierzchowne i głębokie, przyczepy, funkcje, unerwienie. Trójkąty szyi oraz ich zawartość. Naczynia tętnicze i żyłne szyi. Nerwy szyi – przebieg, zakres unerwienia w szczególności splot szyjny i ramienny – podstawowe wiadomości.	Wykład
12	Lokalizacja i rozpoznanie na fantomie mięśni szyi, ich czynności oraz trójkątów wraz z zawartością – naczyń, węzłów chłonnych, znaczenie praktyczne. <i>Punctum nervosum</i> – punkt Erba- położenie, znaczenie praktyczne.	Ćwiczenie

13	Budowa kręgosłupa – odcinki, rodzaje kręgów. Budowa kręgu prawdziwego. Kość krzyżowa. Podział i budowa żeber. Mostek – budowa. Połączenia kręgosłupa – podstawowe wiadomości.	Wykład	1
14	Budowa kręgu prawdziwego – identyfikacja elementów, rozpoznawanie poszczególnych rodzajów kręgów jak i ich elementów. Części kości krzyżowej – rozpoznawanie jej elementów. Żebra – części, rodzaje – rozpoznawanie. Mostek - części . Rodzaje połączeń kręgosłupa – prezentacja.	Ćwiczenie	1
15	Tułów – mięśnie klatki piersiowej powierzchowne i głębokie – podział, funkcje. Mięśnie brzucha – brzuszne i grzbietowe – podział, funkcje. Mięśnie grzbietu – powierzchowne i głębokie – podział, funkcje.	Wykład	1
16	Identyfikacja na fantomie poszczególnych mięśni klatki piersiowej, brzucha i powierzchownych grzbietu. Prezentacja ich funkcji.	Ćwiczenie	1
17	Szkielet kończyny górnej – kości obręczy i kończyny górnej wolnej – podstawowe wiadomości. Połączenia w zakresie obręczy i kończyny górnej wolnej – podstawowe wiadomości	Wykład	1
18	Prezentacja kości obręczy i ich ważniejszych szczegółów – łopatką, obojczyk. Prezentacja kości kończyny górnej wolnej i ich ważniejszych szczegółów – kość ramienna, łokciowa, promieniowa, kości ręki. Rozpoznanie poszczególnych kości jak i ich ważniejszych szczegółów anatomicznych. Prezentacja budowy stawów – ramiennego, łokciowego, promieniowo-nadgarstkowego i stawów ręki – lokalizacja na szkielecie	Ćwiczenie	1
19	Mięśnie obręczy kończyny górnej – podział, funkcje, unerwienie. Mięśnie kończyny górnej wolnej – ramienia, przedramienia, ręki – podział, czynność, unerwienie.	Wykład	1
20	Rozpoznanie na fantomie położenia, kształtu, przebiegu, mięśni obręczy kończyny górnej i mięśni ramienia. Demonstracja ich czynności. Rozpoznanie na fantomie położenia, kształtu, przebiegu, mięśni przedramienia i ręki. Demonstracja ich czynności.	Ćwiczenie	1
21	Przebieg i odgałęzienia głównych naczyń tętniczych i żylnych oraz nerwów kończyny górnej	Wykład	1
22	Prezentacja przebiegu na fantomie tętnicy podobojczykowej, pachowej, ramiennej, promieniowej, łokciowej, łuków tętniczych ręki oraz ich ważniejszych odgałęzień. Palpacyjna lokalizacja tętnicy ramiennej, promieniowej, żyły pośrodkowej łokcia, odłokciowej, odpromieniowej i podobojczykowej. Nerwy – pośrodkowy, łokciowy, promieniowy – przebieg, położenie zakres unerwienia – objawy po uszkodzeniach.	Ćwiczenie	1
13	Kości obręczy kończyny dolnej – kość miedniczna i jej składowe. Kości kończyny dolnej wolnej – podstawowe wiadomości. Połączenia obręczy i kończyny dolnej wolnej – podstawowe wiadomości.	Wykład	1
24	Prezentacja kości obręczy kończyny dolnej – biodrowa, łonowa, kulszowa. Prezentacja kości kończyny dolnej wolnej – udowa, rzepka, piszczelowa, strzałka, kości stopy. Rozpoznanie poszczególnych kości jak i ich ważniejszych szczegółów anatomicznych. Prezentacja budowy stawów – biodrowego, kolanowego, skokowo-goleniowego i stawów stopy – lokalizacja na szkielecie.	Ćwiczenie	1
25	Mięśnie obręczy kończyny dolnej – podział, czynność, unerwienie. Mięśnie kończyny dolnej wolnej – uda, podudzia i stopy – podział, czynność, unerwienie.	Wykład	1

26	Rozpoznanie na fantomie - położenia, kształtu, przebiegu, mięśni obręczy kończyny dolnej i mięśni uda. Demonstracja ich czynności. Rozpoznanie na fantomie położenia, kształtu, przebiegu, mięśni podudzia i stopy. Demonstracja ich czynności.	Ćwiczenie	1
27	Przebieg i odgałęzienia głównych naczyń tętniczych i żylnych oraz nerwów na kończynie dolnej	Wykład	1
28	Prezentacja przebiegu tętnicy biodrowej wspólnej, zewnętrznej, udowej, podkolanowej, piszczelowej przedniej i tylnej, strzałkowej, naczyń podeszwowych i tętnicy grzbietowej stopy. Palpacyjna lokalizacja tętnicy udowej i żyły udowej, tętnicy podkolanowej i grzbietowej stopy. Przebieg i lokalizacja żyły odpiszczelowej i odstrzałkowej – ich znaczenie praktyczne. Nerwy – kulszowy, piszczelowy, strzałkowy wspólny, powierzchowny i głęboki – położenie, przebieg, zakres unerwienia – objawy po uszkodzeniach.	Ćwiczenie	1
29	Do dyspozycji wykładowcy.	Wykład/ćwiczenia	2
SEMESTR 2			
1	Układ krążenia – ogólna budowa – tętnice, żyły, naczynia włosowate. Serce – położenie, budowa zewnętrzna, budowa wewnętrzna, mięsień czynnościowy i przewodnictwa, naczynia wieńcowe, worek osierdziowy.	Wykład	1
2	Naczynia – rodzaje, różnice w budowie. Budowa jam serca, zastawki, warstwy ścian, unaczynienie, unerwienie. Naczynia wchodzące i wychodzące z serca. Demonstracja serca i wyżej wymienionych elementów jak i praktyczne ich poznanie.	Ćwiczenie	1
3	Podział układu krążenia – krążenie duże, małe, wrotne, wieńcowe, mózgowe. Łuk aorty, aorta piersiowa, brzuszna – położenie, ważniejsze odgałęzienia. Żyła główna górna i dolna oraz ich dopływy. Zatoka wieńcowa.	Wykład	1
4	Prezentacja na planszach, fantomach jak i badaniach angiograficznych i flebograficznych poszczególnych części układu krążenia – krążenie duże, małe, wrotne, wieńcowe, mózgowe i ich znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania ciała ludzkiego. Ważniejsze tętnice i żyły klatki piersiowej, jamy brzusznej i kończyn.	Ćwiczenie	1
5	Budowa układu limfatycznego – naczynia, węzły chłonne, chłonka. Śledziona.	Wykład	1
6	Naczynia limfatyczne – małe, średnie i duże – pnie i przewody – przewód piersiowy, przewód chłonny prawy. Kąty żyłne. Węzły chłonne – podział, nazwy, funkcja, palpacyjna lokalizacja poszczególnych grup. Prezentacja śledziony i grasicy.	Ćwiczenie	1
7	Układ dokrewny – przysadka mózgowa, szyszynka, tarczyca, przytarczycy, grasic, trzustka, nadnercza, jądra, jajniki – budowa, położenie, hormony.	Wykład	1
8	Prezentacja budowy i położenia – przysadki mózgowej, szyszynki, tarczycy, przytarczyc, grasicy, trzustki, nadnerczy, jąder i jajników.	Ćwiczenie	1
9	Układ oddechowy – nos zewnętrzny, jama nosowa, gardło, krtani, tchawica, oskrzela, płuca.	Wykład	1
10	Prezentacja budowy poszczególnych części układu oddechowego – nosa zewnętrznego, jamy nosowej wraz z zatokami, gardła, krtani z chrząstkami i więzadłami oraz jamą, tchawicy, oskrzeli i płuc. Identyfikacja przez skórę chrząstek, więzadeł krtani, tarczycy – ocena jej wielkości i położenia	Ćwiczenie	1

11	Budowa układu pokarmowego – jama ustna, gardło, przełyk, żołądek, dwunastnica, jelito czcze i kręte, jelito grube – kątnica, okrężnica, odbytnica – budowa, położenie poszczególnych części. Gruczoły układu pokarmowego – wątroba, trzustka – budowa, położenie. Stosunki otrzewnowe – więzadła, sieci, torba sieciowa.	Wykład	1
12	Prezentacja budowy na fantomie poszczególnych części układu pokarmowego – jamy ustnej, gardła, przełyku, żołądka, dwunastnicy, jelita czczego, krętego, kątnicy wraz z wyrostkiem robaczkowym, okrężnicy, odbytnicy, wątroby i trzustki.	Ćwiczenie	1
13	Budowa układu moczowego – nerki, moczowody, pęcherz moczowy, cewka moczowa męska i żeńska. Podział i ogólna budowa narządów płciowych męskich i żeńskich	Wykład	1
14	Prezentacja budowy poszczególnych części układu moczowego – nerek, moczowodów, pęcherza moczowego. Prezentacja budowy poszczególnych części układu płciowego męskiego i żeńskiego.	Ćwiczenie	1
15	Układ nerwowy ośrodkowy – podział i ważniejsze cechy budowy opon mózgowo – rdzeniowych, kresomózgowia bocznego, środkowego, międzymózgowia, śródmózgowia, tyłomózgowia wtórnego i rdzeniomózgowia. Płyn mózgowo – rdzeniowy – krążenie i rola. Rdzeń kręgowy, jego opony i ważniejsze cechy budowy zewnętrznej oraz wewnętrznej.	Wykład	1
16	Prezentacja budowy – opon mózgowo-rdzeniowych, kresomózgowia bocznego – półkul mózgowych – bruzd, zakrętów, ośrodków, jąder podkorowych, istoty białej, komór bocznych. Kresomózgowia środkowego – ciała modelowatego, sklepienia, przegrody przeźroczystej, spoidła przedniego i blaszki krańcowej. Międzymózgowia – wzgórzomózgowia, niskowzgórze i podwzgórze. Śródmózgowia – konarów mózgu i pokrywy śródmózgowia. Tyłomózgowia wtórnego – mostu i mózdzku. Rdzeniomózgowia – rdzenia przedłużonego. Rdzenia kręgowego – ważniejsze cechy budowy zewnętrznej i wewnętrznej.	Ćwiczenie	1
17	Układ nerwowy obwodowy – nerwy czaszkowe – rodzaje, nazwy, zakres unerwienia nerwy rdzeniowe – budowa, podział. Położenie i budowa splotów nerwowych – szyjnego, ramienno-łędźwiowego, krzyżowego, guziczowego.	Wykład	1
18	Budowa i prezentacja – nerwów rdzeniowych, splotów – szyjnego, ramienno-łędźwiowego i krzyżowo-guziczowego. Nerwów czaszkowych – zakres unerwienia, przebieg	Ćwiczenie	1
19	Budowa narządów zmysłu – wzroku i słuchu.	Wykład	1
20	Budowa i prezentacja – narządu wzroku – gałki ocznej – soczewki, ciała szklistego, komór. Narządów dodatkowych oka – aparatu ruchowego, aparatu ochronnego. Budowa i prezentacja - narządu przedsionkowo – ślimakowego – ucha zewnętrznego, środkowego, wewnętrznego.	Ćwiczenie	1